

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2496/2523

ธนาคารมหานคร จำกัด โจทก์ ผู้ขอชำระหนี้ โจทก์ ทรสท์ แอนด์ไฟแนนซ์ จำกัด โจทก์ บริษัทบ้านค่าย
อุตสาหกรรม จำกัด จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14, ป.พ.พ. มาตรา 1119

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้จะได้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความโดยให้เจ้าหนี้ มีสิทธิเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทน้ำตาล
ย. จำกัด จำนวน 3,000 หุ้น มูลค่า เป็นเงิน 3,000,000 บาท เพื่อแลกเปลี่ยนกับการโอน
สิทธิเรียกร้องและ ระบุหนี้ซึ่งลูกหนี้ส่งจ่ายเช็คไว้ตามสัญญา ก็ก็ตาม แต่ปรากฏว่าไม่ชอบ ด้วย
บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 1119 นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางไม่จดทะเบียน
ให้ จึงไม่มีผลบังคับ หนี้เดิมของเจ้าหนี้จึงยังไม่ระงับสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ตามเช็คของลูกหนี้
ย่อมไม่โอนไปยังบริษัทน้ำตาล ย. จำกัด เจ้าหนี้มีสิทธิ ที่จะได้รับชำระหนี้รายนี้ได้

คำพิพากษา

คดีนี้สืบเนื่องมาจากศาลจังหวัดระยอง มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยลูกหนี้เด็ดขาดเมื่อวันที่ 23
กุมภาพันธ์ 2521 ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14 บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล
ทรสท์ แอนด์ ไฟแนนซ์ จำกัด ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยตามสัญญาเป็นเงิน
3,804,657.52 บาท จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ในฐานะเป็นเจ้าหนี้ไม่มีประกัน
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้บรรดาเจ้าหนี้ ลูกหนี้ ตรวจสอบคำขอรับชำระหนี้รายนี้แล้ว เจ้าหนี้รายที่
6 ที่ 8 โต้แย้งว่า หนี้ดังกล่าวไม่มีหลักฐานการกู้ยืมเป็นหนังสือต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องและหนี้ดังกล่าว
มีการประนีประนอมระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโอนสิทธิเรียกร้องในฐานะ
เจ้าหนี้ให้แก่เจ้าหนี้รายที่ 6 (บริษัทน้ำตาลระยอง จำกัด) เรียบร้อยแล้ว ขอให้ยกคำขอรับชำระหนี้
ของเจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้ว เห็นว่า ลูกหนี้เป็นหนี้เจ้าหนี้แล้วต่อมา
ได้ทำความตกลงเรื่องหนี้สิน โดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ทำการแปลงหนี้ใหม่
สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อลูกหนี้จึงระงับไปตามสัญญา เอกสารหมาย จ.9 และ ต.1
เป็นเหตุให้หนี้เดิมระงับลูกหนี้หลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้เดิมตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349, 350 เจ้าหนี้จึงขอรับชำระหนี้ตามมูลหนี้เดิมไม่ได้
ไม่มีสิทธิจะได้รับชำระหนี้ควรยกคำขอรับชำระหนี้ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้
เจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้รายนี้ได้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของบริษัทบ้านค่ายอุตสาหกรรมจำกัด ลูกหนี้ฎีกา ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริง
ว่า ลูกหนี้ได้ทำสัญญาจ่ายเงินเจ้าหนี้ 3,000,000 บาท ตามเอกสารหมาย จ.2 และได้รับเงินดังกล่าวไป
ครบถ้วนแล้วในการนี้ลูกหนี้ได้ออกเช็คลงวันที่ล่วงหน้าให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เพื่อเป็นการชำระหนี้ตาม
เอกสารหมาย จ.3 ถึง จ.5 และเอกสารหมาย ต.2 ถึง ต.4 ปรากฏว่าเจ้าหนี้รับเงินตามเช็คไม่ได้
ต่อมาเจ้าหนี้ตกลงกับลูกหนี้และบริษัทน้ำตาลระยองจำกัด บุคคลภายนอกกับเจ้าหนี้รายอื่น ๆ แล้ว
ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับลูกหนี้ โดยให้เจ้าหนี้มีสิทธิเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทน้ำตาล
ระยอง จำกัด จำนวน 3,000 หุ้น มูลค่าเป็นเงิน 3,000,000 บาท เพื่อแลกเปลี่ยนกับการโอน
สิทธิเรียกร้องและระบุหนี้ตามเช็คซึ่งลูกหนี้ส่งจ่ายไว้ตามสัญญา ตามเอกสาร จ.9 และ ต.1

ปรากฏว่าหลังจากที่บริษัทน้ำตาลระยอง จำกัด ได้ขอจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทอีก 60 ล้านบาท แบ่งหุ้นออกเป็น 60,000 บาท โดยจัดสรรให้แก่เจ้าหนี้ของลูกหนี้รายนี้ 3,000 หุ้น ปรากฏว่านายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางไม่ยอมรับจดทะเบียนให้เพราะเอาหนี้ (สิทธิเรียกร้อง) มาลงทุนแทนเงินไม่ได้ เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ลูกหนี้จึงจัดการให้เจ้าหนี้เข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทน้ำตาลระยอง จำกัด ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องหนี้ตามเช็คของเจ้าหนี้ไม่ได้ เจ้าหนี้จึงยื่นคำขอรับชำระหนี้รายนี้ ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งให้บริษัทน้ำตาลระยอง จำกัด (เจ้าหนี้รายที่ 6) ได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้เต็มตามจำนวนที่ขอซึ่งรวมถึงเช็คจำนวน 3,000,000 บาทดังกล่าวด้วย ซึ่งหากให้เจ้าหนี้รายนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก็จะกลายเป็นว่าลูกหนี้ต้องรับผิดชอบใช้สองครั้งนั้นศาลฎีกาวินิจฉัยว่า แม้จะได้มีการทำสัญญา ประนีประนอมยอมความโดยให้เจ้าหนี้มีสิทธิเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทน้ำตาลระยอง จำกัด จำนวน 3,000 หุ้น มูลค่าเป็นเงิน 3,000,000 บาท เพื่อแลกเปลี่ยนกับการโอนสิทธิเรียกร้องและระงับหนี้ซึ่งลูกหนี้ส่งจ่ายเช็คไว้ตามสัญญา แต่ก็ปรากฏว่าไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1119 นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางไม่จดทะเบียนให้ จึงไม่มีผลบังคับ หนี้เดิมของเจ้าหนี้จึงยังไม่ระงับ สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ตามเช็คของลูกหนี้ ย่อมไม่โอนไปยังบริษัทน้ำตาลระยอง จำกัด เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้รายนี้ได้ พิพากษายืน

องค์คณะ

ปรีชา สุมาวงศ์ · กุศล บุญยืน · สุวรรณพ กองวาริ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2496/2523>